

Араповски манастир "Света Неделя"

Курсова работа по дисциплината: *Култове и култови места в България и по света*

Изготвена от: Деница Иванова Мешова
Втори курс БФ
Трета група
Фак. номер 12 700

- Всички приложени снимки в презентацията са от моя личен архив при посещението ми на обекта на 30.05.2021г.

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Всяко посещение до даден обект и дадена дестинация оставя у нас различни усещания. Има и места обаче, които все още не сме посещавали, а чувстваме връзката с тях предварително, или по някаква друга причина те пресичат нашия път и за тях знаем много истории. Именно такъв е и моят разказ за Араповския манастир, сгушен само на осем км от Асеновград и затова съм избрала да разкажа впечатленията си от него.

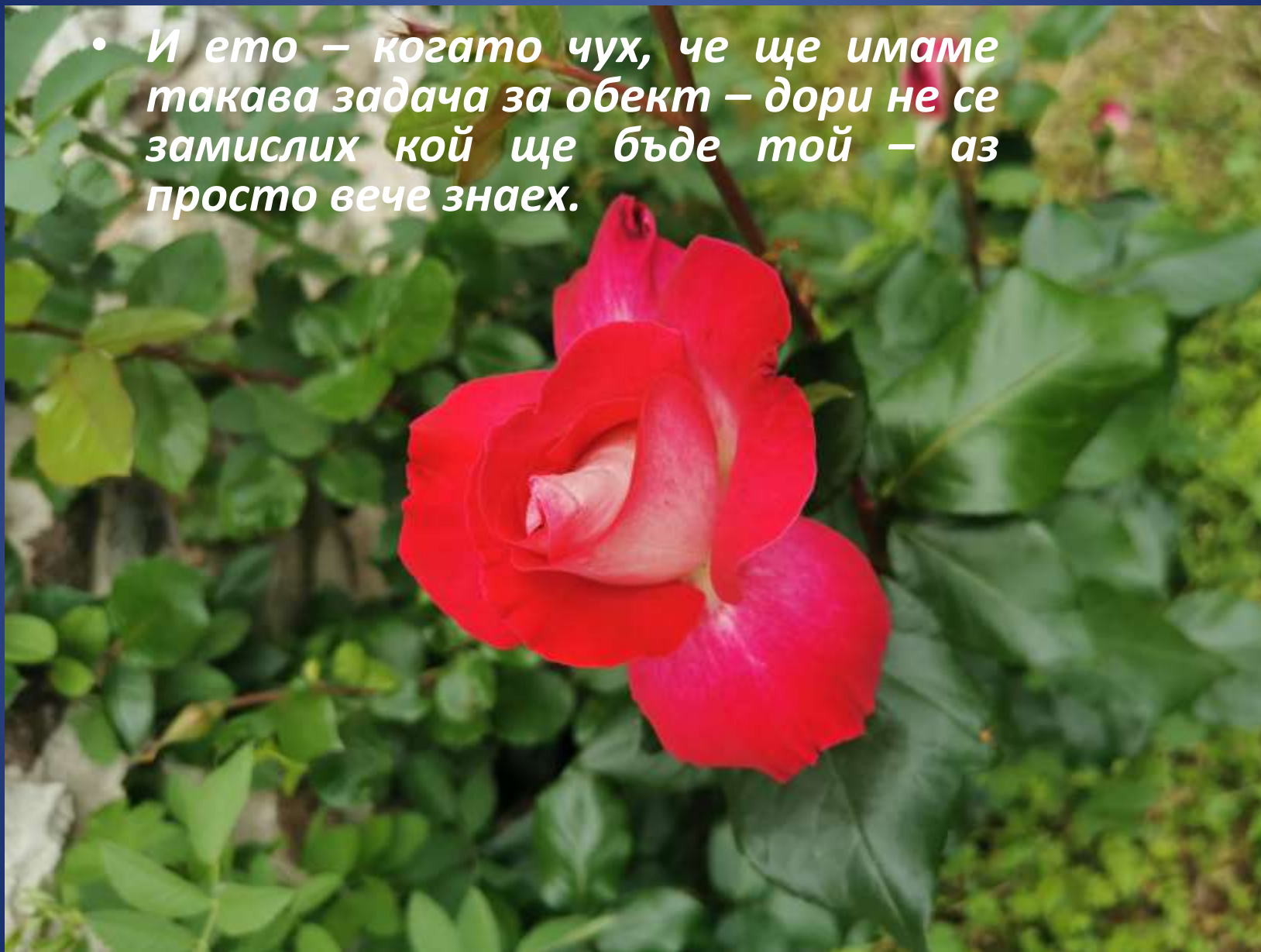

Името на манастира продължаваше да изниква пред очите ми в статии за места, които да посетим в България, а през 2019 г. родителите ми го посетиха още веднъж, за късмет отново без мен, защото тогава аз бях в чужбина, като бяха завели и наши семейни приятели на разходка до обекта. Вече знаех името му, къде точно се намира, и десетки снимки и спомени от тях за това място, дори без да съм го посещавала.

Истината е, че от узнаването за това място през 2016, до момента, в който го посетих -2021 г., в този период от 5 години в живота ми се бяха случили много промени, които без да желая, ме бяха накарали да се замислям повече и може би дори да помъдрея по някакъв начин – защото само тъгата може да променя така хората. И така – човекът, който беше чул за манастира и си беше правил планове да го посещава, през 2021 г. вече се беше изменил и беше пораснал.

- *И это – когато чух, че ще имаме такава задача за обект – дори не се замислих кой ще бъде той – аз просто вече знаех.*

Първи стъпки натам

Араповският манастир "Света Неделя" е един от големите български манастири, който е играл изключително важна роля за духовното и политическо възраждане на българите през XIX век.

Той е единственият български манастир, строен по време на османското робство сред полето.

Тръгнахме в една късна майска утрин, като времето изглеждаше също толкова прекрасно, колкото в онзи първи пролетен ден, за който бях чула от своята приятелка. Слънцето грееше, но не за дълго, и с всеки по близък км до манастира, небето се смрачаваше и беше изгонило хубавите пухкави бели облаци. Идеше буря. Аз се притесних, че всичко ще се провали – няма да успея да посетя мястото, което толкова бях чакала, и няма да успея да събера информация и снимки за курсовата си.

Бурята си стоеше горе в небето и ние очаквахме страшен порой и дори се чудихме дали да не се върнем.....

И добре че не го направихме, защото буря нямаше, а още на влизане в територията на манастира душата ми сякаш стана спокойна, а на спиране от колата имаше чудесна изненада – сладък пазач на входа – едно мило куче.

Първо впечатление

Личеше си, че това място е благодат не само за хората, но и за всякакви животинки, които кротко и спокойно си живееха там – кучета, котки, пеещи птичета и цял вътрешен двор с патици.

Отвън, отпред пред манастира, има голяма поляна, на която имаше десетки хора и много весели тичащи деца, които бяха дошли просто да посетят мястото и да поседят около него.

Основан е през 1856 г., първоначално като обикновено монашеско общежитие край старото аязмо. Но само три години след това той израснал като цял манастирски комплекс. За негови основатели се смятат архимандритите Софроний и Герасим.

Още за манастира

През епохата на Възраждането манастирът е играл важната роля да поддържа будно народното съзнание на поробените българи от този край. Това, което придава на манастира особена историческа стойност, е, че там бил основан местен таен революционен комитет, ръководен от самия игумен - отец Гервасий. Така манастирът станал известен със своята разностранна патриотична дейност.

Въпросник и среща с отец Киприян

Какво е „официалното“ наименование на култовия обект?

Отг: Араповският манастир „Света Неделя“

Има ли в непосредствена близост други култови обекти?

Отг: Не.

Опишете съставните части на култовия обект:

Отг: Храм, аязмо и кула.

Какво е „неофициалното“ наименование на култовия обект?

Отг: Няма.

Къде се намира култовият обект спрямо центъра на селището?

Отг: Извън регулация.

Има ли чудотворни елементи в култовия обект:

Отг: Аязмото и една чудотворна икона на Богородица.

Въпросник 2. част

Има ли разкази за чудесни събития в култовия обект:

Отг: Да – има истории с родилки.

В кои дни е „добре“ да се посещава култовият обект?

Отг: Всеки ден е подходящо.

Мъже или жени по-често посещават този култов обект?

Отг: Всички.

Посещават ли представители на други конфесии този култов обект

Отг: Да.

На въпросите ми отговори
отец Киприан, 40г. , от
Асеновград

Части на манастира

1. Основна сграда

Ето ме
и мен:

Още снимки от двора

Стълбите към основната сграда и спалните помещения днес

В средата на манастирския двор се издига внушителна трикорабна, триабсидна каменна черква с един купол и преддверие. Тя е построена през 1859 г. и представлява интересен паметник на българската възрожденска архитектура, затова и в архитектурно отношение манастирът се отличава с голямо разнообразие, оригинални хрумвания и смесица от стилове и предпочитания в изграждането на двуетажни и триетажни сгради

Черквата в двора на манастира

- Именно в черквата стоеше отец Киприян от когото получих отговорите на въпросника. Когато първоначално му разказах че правя проект и искам да го попитам пет-шест въпроса, той се зачуди и каза, че трябва да взема разрешение от митрополията. Аз обаче му обясних че това е съвсем неформално и аз просто ще записва отговорите му на хартия а няма да го снимам или да записвам гласа му. Той се съгласи и отговори на всичките, но много кратко - с по една дума буквално.

Надписът на входа на църквата в двора.

Другият вход на църквата в двора

Facts

- **Любопитно:** Многобройните посетители на Араповски манастир, идвайки в тук, споделят, че изпитват странни усещания в църквата „Света Неделя“, в която е поместена чудотворната икона на Света Богородица. Едни чувстват някакъв свеж полъх, други получават изтръпвания.

Стенописите вътре в църквата

История за стенописите

- *Араповският манастир е забележителен преди всичко с изключително интересната живописна украса на своята църква, дело на известния български живописец Георги Данчов - Зографина. Ръководен от силно родолюбиво чувство, той за пръв път в историята на българската живопис, рисува сцени от живота на славянските учители Св. св. Кирил и Методий. Двамата братя са представени като създатели на славянската азбука, покръстител на Св. цар Борис I и просветители на българския народ. Пресъздадени са и образите на редица български светци като Св. Иларион Мъгленски, Св. Марко, епископ Преславски, Св. Теофилакт, патриарх Търновски, Св. патриарх Евтимий Търновски, Св. Манасий Габровски и др.*

Аязмото

Извън манастирския двор, недалеч от северната му порта, се намира и аязмото с параклиса, по стените на който има също стенописи.

Легендата с аязмото

- *Съществува една легенда, която старите хора разказват във връзка с аязмото. Турският бей-управител на Станимака (Асеновград) имал сляпа дъщеря. Негова приближена сънувала пророчески сън, в който ѝ се разкрило свещеното аязмо. Тя посъветвала бея да заведе дъщеря си при него. Скептично настроен, турчинът завел дъщеря си при извора. И о чудо! Момичето измило очите си и прогледнало. Според преданието, в знак на благодарност беят построил сегашното аязмо и дарил пари за построяването на манастира, който е и единственият основан по време на турското робство. 20-на години по-късно се създава и училище за бедните деца от околността. Между другото, според преданията Васил Левски се е укривал и в този манастир. Веднага се сетям и за преданията, че Апостолът на свободата е отсядал също така и в [Соколския манастир](#).*

- *И така - отецът не беше многословен, но в магазинчето на манастира имаше една много мила жена, която ми разказа, че в манастира идват много жени, които искат да имат деца – пишат им молитви и те ги носят тук да ги четат.*

Истории за чудеса

Най-скорошната история, която ми разказа беше за една майка и болното ѝ дете - то не можело да ходи. Тя обаче многократно го водела в манастира и носела молитви, които да ѝ четат. Докато един ден дошла да каже на милата жена - продавачка и на всички, че то е проходило и това е чудо. Разбира се най-голямата магия, която е държала жената и детето ѝ през цялото време – това е вярата.

- Живуците в манастира си отглеждат собствена продукция и правят сладко, което всеки може да си купи.

- Интересното тук е надписът от единия ѝ край, който обаче вече не се чете.

Кулата в двора

Малко история за кулата

- Своеобразен акцент в манастирския комплекс е оригиналната жилищна кула, строена според неоспорено от никого досега предание от самия Ангел войвода от близкото село Новаково, широко известен като народен закрилник в този край от епохата на османското робство. Днес тя е реставрирана и обновена.

Надписът от дарители и
основателите

Портата, от която се стига до аязмото

На излизане от манастира се чувствах заредена с много позитивна енергия и нови усещания.

Пътят на връщане

- Помощни източници,
които съм ползвала:
- <https://time2travel.bg/arapovski-manastir>
- <http://www.plovdivska.mitropolia.bg/manastiri/93-arapovski-manastir-sv-nedelya.html>

